

Pavla JANOŠOVÁ, *Týn nad Vltavou 1850 až 1918 – samospráva města a úloha místních elit v ní*, České Budějovice 2012, (diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 165 s. včetně příloh.

Posudek vedoucí diplomové práce

Moderní správní historie druhé poloviny 19. a 20. století u nás prožívá svůj „boom“ zejména v posledních desetiletích. Je tomu tak pod vlivem studijních programů a badatelských záměrů, které se zaměřují na zkoumání evropské společnosti moderní doby, demokracie a demokratických struktur moci, na otázky vzniku demokratického zřízení a jeho podmíněnosti konstituováním moderních samosprávných korporací. K tomuto proudu se už bakalářskou prací, úspěšně obhájenou v roce 2009 na Ústavu archivnictví a PVH Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, připojila Pavla Janošová. Původní téma zúžené na základní problémy, v diplomové práci dále rozpracovala, prohloubila a dovedla ke konkrétnímu výsledku v předkládané studii nazvané „*Týn nad Vltavou 1850 až 1918 – samospráva města a úloha místních elit v ní.*“

Autorka práci rozčlenila do devíti kapitol, v nichž se zaměřila na různé aspekty samosprávné problematiky v Čechách v době rakouské monarchie. Zatímco v úvodní kapitole (s. 10-12) představila svůj badatelský záměr a seznámila čtenáře s pramennou základnou i se současným stavem výzkumu dané problematiky, v druhé kapitole (s. 13-23) pojaté kompilativně přinesla přehled historie veřejné správy v rakouské monarchii od revoluce roku 1848 až do jejího zániku. Samosprávě, jejímu vzniku, vývoji, volebním řádům a konečně i vývoji správního obvodu Týn nad Vltavou je věnována kapitola třetí (s. 24-35), v níž vedle starší i nové odborné literatury autorka využila i možnost doplnění o informace z archivního materiálu.

Čtvrtou kapitolou (s. 36-78) se dostáváme k vlastnímu jádru práce. Kapitola se soustřeďuje na zevrubnou analýzu obecní samosprávy v Týně nad Vltavou od jejího konstituování v 50. letech 19. století. Je vnitřně členěna do několika logicky vytvořených podkapitol. První z nich je věnována obecním volbám a jejich výsledkům, neboť umožňují sledovat mechanismus vzniku místních samosprávných korporací, původ jejich členů a tedy i vznik novodobých komunálních politických elit. Druhá podkapitola se zaměřuje na přirozenou čili samostatnou obecní působnost, přičemž situaci v Týně autorka uvádí do širších souvislostí českých zemí srovnáním zdejších poměrů se situací v jiných městech a místech (pokud takové srovnání dostupná odborná literatura umožňuje). Třetí a nejrozsáhlejší podkapitola je soustředěna na analýzu přenesené obecní působnosti svěřené obci státem. Autorka ji rozčlenila podle jednotlivých sfér přenesené působnosti a v každém konkrétním oddílu pak na základě rozboru zápisů ze schůzí obecních orgánů uvádí konkrétní dopady těchto povinností, jejichž objem do roku 1918 stále narůstal, na město Týn nad Vltavou. Význam této části práce bych ráda vyzdvihla i z toho důvodu, že díky Pavle Janošové se Týn nad Vltavou stává, pokud je mi známo, snad teprve šestým jihočeským městem (po Táboru, Českém Krumlově, Pelhřimovu, eských Budějovicích a Písku), jehož samosprávný vývoj byl zpracován zevrubně a na základě dostupných pramenů.

Kapitola pátá (s. 79-83) na předchozí část práce logicky navazuje, neboť je věnována měšťanským elitám v Týně nad Vltavou, k jejichž bližší specifikaci zde bylo využito také údajů z matrik. V šesté kapitole (s. 84-88) se autorka zaměřila na okresní samosprávu a v následující sedmé kapitole (s. 89-92) nezapomněla ani na nejvýznamnější zastupitelstvo v zemi, na český zemský sněm.

Zajímavý pokus o usoustavnění poznatků o samosprávě a jejím fungování v rámci soudobé veřejné správy rakouské monarchie představuje velmi rozsáhlá kapitola osmá (s. 93-134), která přináší přehled zákonů a nařízení říšské rady a od nich odvozených zemských zákonů, které upravovaly působnost a činnost samosprávných orgánů. Autorka zde neopomněla (především v poznámkovém aparátu) upozornit na dopady těchto norem konkrétně v Týně nad Vltavou, pokud tyto informace měla k dispozici.

Na dalších stranách by měla logicky následovat závěrečná pasáž, kterou však autorka poněkud nepochopitelně vložila až na úplný konec práce (s. 163-165), čímž se bohužel dopustila dost nezvyklé formální chyby. Budiž jí však odpuštěno alespoň do té míry, že její závěr obsahuje sice stručné, ale výstižné zhodnocení výsledků, ke kterým dospěla.

Práce obsahuje i další nezbytné části jako seznam pramenů a literatury (s. 138-140), přílohy (s. 135-137) a velmi obsáhlý a informačně bohatý jmenný rejstřík (s. 141-159), stejně jako rejstřík místní (s. 160-162).

Diplomová práce Bc. Pavly Janošové dosahuje, i přes nelogické umístění závěrečné pasáže, dobré úrovně. Předloženou prací diplomantka splnila zadání diplomového úkolu, a proto práci ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

Pelhřimov, 21. srpna 2012

Mgr. Lenka Martínková, Ph. D.